

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 56 • nr. 5 • mei 2020 • € 1,75 • www.sp.nl

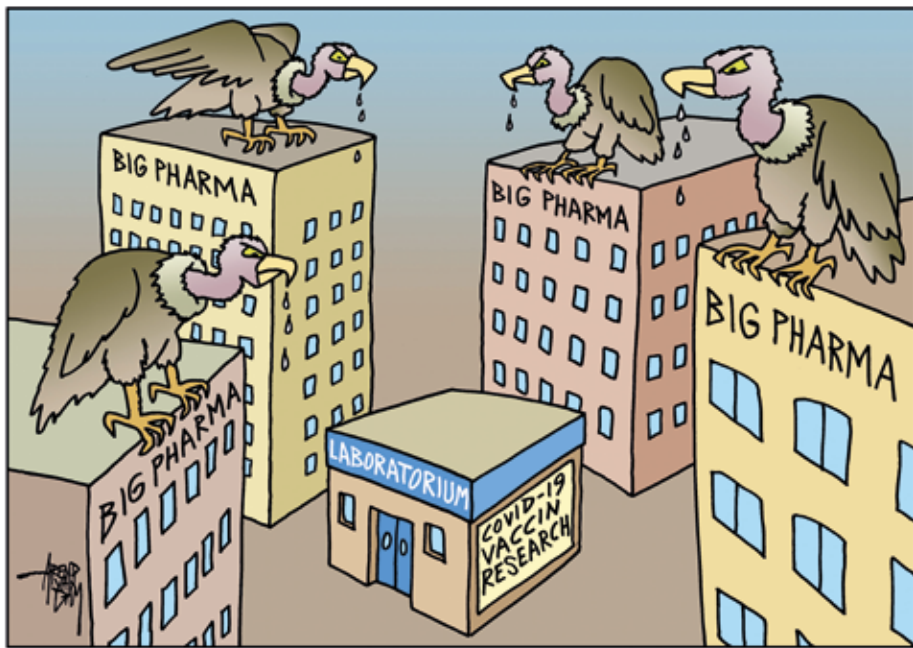
FRANK LAMMERS

ALLESKUNNER, MARX-VERTOLKER

HURVERHOGINGEN: HOU EENS OP!
SP'ERS: HARDE ACTIE ÉN ZACHTÉ ACTIE

Arend van Dam

ZZP'ERS BEDANKT

In deze Tribune staat meer werk van fotografen en tekenaars dan anders. De redactie heeft 'onze' zzp'ers gebeld met de vraag of de coronacrisis hen veel opdrachten heeft gekost. En in een aantal gevallen een extra opdracht gegeven. Ook in ons eigen belang: het zou immers jammer zijn als deze mensen moeten stoppen met hun mooie werk. Kijk zelf maar!

★ ROOD
jong in de SP

**BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID?
SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE
POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!**

DOE ONLINE MEE MET ROOD

Dit zijn rare tijden. Terwijl we als ROOD altijd het liefst op straat actie voeren en elkaar in het echt willen zien kan dat nu niet vanwege de coronamaatregelen. Daarom heeft ROOD nu een plek waar ROOD-leden elkaar online kunnen ontmoeten. Op deze ROOD Discordserver kan je elkaar inspireren met veilige acties in coronatijd; en met elkaar in gesprek over hoe we de nieuwe wereld moeten vormgeven. Ook organiseren we van tijd tot tijd informatieve en leuke avonden op deze Discordserver. Discord is een veilige en gratis te gebruiken chatapp. Al ruim 70 ROOD-leden zijn actief op de server, dus mis het niet!

Ben je ROOD-lid en wil je in onze Discordserver? Vul dan de onderstaande link in op je browser: bit.ly/rood-discord

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHEIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Lesley Arp
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Nenad Mečava, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Robin Bruinsma, Maurits Gemmink
Ingrid de Groot, Suzanne van de Kerk
Wiebe Kiestra, Bas de Meijer
Rob Nelisse, Anouk Pross
Karen Veldkamp

Illustraties
Arend van Dam
Wim Stevenhagen
Maarten Wolterink

Foto omslag
Suzanne van de Kerk

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75. SP-leden
ontvangen de Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

**Abonnementen- en
ledenadministratie**
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

**De Tribune in
gesproken vorm**
Belangstellenden voor
de Tribune op cd kunnen
contact opnemen met
de SP-administratie.

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten [NL86ZZZ403462460000](https://www.nl86ZZZ403462460000). Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-Geen Afgeleide Werken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

In beeld
De stille ramp
4

Frank Lammers
'De meeste artiesten wérden al
best slecht betaald'
6

Met de zachte hand
Actief, creatief, hartverwarmend
12

Corona
Zit de democratie ook
in een lockdown?
16

Huurverhogingen
0% is genoeg!
24

10 In beeld: zorghelden

11 Kamerverkiezingen 2021: Ben jij de SP'er die we zoeken?

20 Midden-Groningen: Wij zijn niet bang voor de tandarts!

28 LinksVoor: Hannie van Beers mist haar kind

27 In beeld: cultuur

29 Vredesdag 2020: Juist nu van levensbelang

22, 23 Nieuws 30 Brieven 31 Puzzel

32 Theo de buurtconciërge

COLUMN

Mondkapjes en marktwerking

Ons voorstel om beschermingsmiddelen, vaccins en geneesmiddelen weer in eigen land te gaan produceren is aangenomen door de Tweede Kamer. Een mooi succes. Maar hoe heeft het zo ver kunnen komen? We hebben straaljagers op voorraad, maar geen mondkapjes voor onze zorg.

Het tekort aan beschermingsmiddelen leidt tot hartverscheurende toestanden. Alleen zorgverleners die direct met corona-patiënten werken, mogen bescherming dragen. Anderen leven in angst om mensen te besmetten of zelf besmet raken. Het marktdenken heeft de voorraden geminimaliseerd: die zijn immers 'niet efficiënt'. De productie is verplaatst naar lage-lonenlanden. Bedrijven die in ons land vaccins en geneesmiddelen ontwikkelden zijn verkocht. Alles volgens de ideologie van de markt: financiële korte-termijnafweging.

De coronacrisis toont de gevolgen. We zijn zo afhankelijk geworden van andere landen, markten en bedrijven dat het langer duurt om aan vaccins, geneesmiddelen en extra beschermende middelen te komen.

In mijn eigen Oss zat Organon. Een bedrijf dat nieuwe medicijnen ontwikkelde, tot het werd verkocht aan een Amerikaans bedrijf. De onderzoeksafdeling werd gesloten, tweeduizend mensen ontslagen. Organon, succesvol geworden door steeds te investeren en innoveren, werd kapotgemaakt door het winstbejag van buitenlandse aandeelhouders.

Maar er hangt verandering in de lucht. Zo heeft de regering besloten om Intravacc, dat onderzoek doet naar vaccins, tóch maar niet te verkopen. Het bedrijfs onderdeel dat vaccins produceerde is eerder al wel verkocht, aan een Indiaas bedrijf. Laten we uit deze coronacrisis samen de les trekken dat het marktdenken ons niet verder gaat helpen. Nu is de tijd om te investeren in eigen onderzoek en eigen productie. En om de verkoop te stoppen van cruciale bedrijven, die van nationaal belang zijn. Dat voorkomt dat we bij een volgende crisis weer moeten bedelen om middelen.

Lilian Marijnissen
fractievoorzitter SP

STILLE RAMP

Naast de schrikbarende dodentallen in verzorgingshuizen, die volop aandacht krijgen, is er ook de eenzaamheid en het gemis van menselijk contact met familie en andere mensen.

Fotograaf Ingrid de Groot wist die stille ramp in beeld te vangen. Zij fotografeerde bij het Flevohuis en het Twiskehuis in Amsterdam en bij Zomerpark in Nieuw-Vennep.

Georganiseerd

Al sinds onze oprichting, bijna vijftig jaar geleden, zijn wij de partij van de 'georganiseerde solidariteit'. Nu, in tijden van corona, zien mensen meer dan ooit het belang daarvan.

Ik word blij van het samenspel dat ik zie tussen SP'ers uit de verschillende onderdelen van onze partij. Bij het steunen van de zorgverleners bijvoorbeeld, of de schoonmakers, mensen in transport en logistiek, vuilnisophalers, supermarkt-medewerkers, noem maar op. Bloemen, spandoeken, schilderwerken van stoepkrijt, wat gebeurt er toch veel. Ook de 1 mei-posters, voor banen met zekerheid. En onze strijd samen met de FNV voor verhoging van het minimumloon. Die gaat in de Tweede Kamer samen met voorstellen dat grote bedrijven hun eerlijke deel gaan betalen zodat de salarissen in de zorg en van ál die mensen die nu door moeten werken omhoog kunnen. Zo verander je een gevoel van solidariteit in georganiseerde solidariteit.

Met meer dan 30.000 leden hebben we veel kennis en ervaring in huis. Een pleidooi van Lilian Marijnissen voor beschermingsmiddelen in de zorg is des te sterker als SP'ers die zelf in de zorg werken met ons meedenken – maar ook iemand als David de Vreede, afdelingsvoorzitter van de SP Almere, hij is directeur van een bedrijf dat samen met kleine ondernemers en vrijwilligers mondkapjes ontwikkelt en maakt.

Of wat dacht je van onze acties voor goed en betaalbaar wonen? Op 'woningsdag' riep een groot aantal SP-afdelingen huurbazen op de huurverhoging te stoppen. Ik zag lokale filmpjes op sociale media, een steunactie waar duizenden mensen op reageren, een video-actiebijeenkomst met zeventig huurders, voorstellen van Tweede Kamerlid Sandra Beckerman in de krant en in de Tweede Kamer, SP-posters op gebouwen van verhuurders, een aangenomen motie in de Eerste Kamer van senator Tiny Kox om een tijdelijke huurstop mogelijk te maken. Op zulk samenspel mogen we trots zijn en ik wil dat versterken. Als SP doen we waar we voor staan: solidariteit organiseren.

LAMMERS LAAT MARX HERRIJZEN

'GRASDUINEN IN GROTE IDEEËN,

DAT IS TE GEK'

In 2017 kroop Frank Lammers voor het eerst in de huid van Karl Marx voor Het Zuidelijk Toneel. Dit voorjaar zou hij opnieuw met de onemanshow op de planken staan. Nu heeft de acteur, net als het gros van zijn collega's, een lege agenda. Lammers: 'Voor politici van nu zou Marx verplichte kost moeten zijn.'

EIGENLIJK HAD HIJ deze dagen op de set van de populaire Netflix-serie *Undercover* moeten staan. Maar noodgedwongen thuisblijven wegens de coronamaatregelen staat niet gelijk aan stilzitten voor de opvallend veelzijdige acteur – het contrast tussen drugsbaron Ferry uit *Undercover* en de olijke familieman uit de supermarktreclames kan nauwelijks groter. Lammers: 'Ik zoek altijd wel een creatieve uitweg. Zeker artiesten zouden nu hun creativiteit en fantasie moeten aanspreken. Doe iets!' Zo besloten de acteur en Het Zuidelijk Toneel na het afblazen van de theatertour *Marx* via een Facebook-livestream aan de man te brengen. De uitvoering is nog steeds terug te kijken op de website van het toneelgezelschap.

Of de geplande tour in de herkansing kan zodra het evenementenverbod wordt opgeheven, durft Lammers nog niet te zeggen: 'Al die voorstellingen moeten worden verplaatst en veel theaters zijn voor volgend jaar al geboekt.' Denkend aan al die lege podia krijgt hij een nieuwe ingeving: 'Als ik bedenk dat de kinderen straks weer naar school mogen, dan zou je zeggen dat ze ook naar het theater kunnen. Misschien moet ik even een kindervoorstelling in mekaar prutsen! Waarom niet?' Ook speelt Lammers met het idee om Marx op te voeren in gebouwen die je niet gauw associeert met vertier: provinciehuizen. Want de monoloog biedt volgens hem genoeg stof tot nadenken voor volksvertegenwoordigers en bestuurders. 'Al bedenk ik twintig van dit soort dingen op een dag en moet ik er vaak zelf te hard

aan trekken om het voor elkaar te krijgen', plaatst hij als kanttekening.

Maar in tijden van corona is de acteur ook te porren voor minder artistieke klussen. Zo trok hij twee weken lang het land in als bezorger van kookboeken. Met *Eva's keukenkast*, de nieuwste receptenbundel van schrijfster en Volkskrant-columniste Eva Posthuma de Boer, tevens zijn echtgenote. Van elke bestelling ging 10 euro naar de Voedselbank Nederland.

Liberaal drijfzand

Aangezien Lammers het SP-lifblad aan de lijn heeft, wil hij toch nog maar even benadrukken: de voorstelling *Marx* is zeker geen pleidooi voor marxisme of communisme: 'Het gaat erom of de ideeën van Marx, die in zijn tijd redelijk visionair waren, ook in deze tijd nog iets op kunnen leveren.' Zo is de voorstelling het tweede deel van een reeks theatermonologen van kunstenaar-filosoof Stefaan van Brabandt, waarbij acteurs in de huid van grote denkers kruipen. De Vlaming startte zijn filosofenreeks vijf jaar geleden met een kijkje in het brein van Socrates, enkele uren voordat de Atheense autoriteiten hem dwongen de gifbeker leeg te drinken.

'Het grasduinen in die ideeën, dat is te gek', vervolgt Lammers. De videoregistratie van *Marx* haakt ook in op de actualiteit rond de coronacrisis: het applaus voor de zorgverleners, het hamsteren van toiletrollen. Want juist de ideeën van de grote denkers als Marx kunnen volgens Lammers in deze

tijden houvast bieden: 'Nu zie je dat solidariteit en delen essentieel zijn. We merken bijvoorbeeld dat we als land capaciteit tekort komen doordat we die hele zorg hebben geprivatiseerd. Natuurlijk zijn dit ook gevaarlijke uitspraken', realiseert hij zich. 'Het is een klotevirus en we konden dit niet voorzien. Schuldigen aanwijzen heeft ook niet zoveel zin. Maar we moeten er wel met z'n allen over gaan nadenken.'

Waarom regelen ze bijvoorbeeld niet gewoon die extra beloning voor de zorgverleners, vraagt Lammers zich hardop af: 'Vroeger was het voor mijn gevoel veel normaler om goed voor je werknemers te zorgen. Dat soort waarden lijken verdwenen te zijn in een soort liberaal drijfzand.' Nog een vraag waar de maatschappij zich volgens hem juist nu over zou moeten buigen: hoe we de boel eerlijker kunnen verdelen. 'Zeker mondiaal gezien is dat volstrekt noodzakelijk. Marx zei 150 jaar geleden al dat het kapitaal zich steeds meer gaat concentreren en op één plek gaat zitten. Ik benoem het ook in de voorstelling. Nu veel bedrijven dreigen om te vallen, is er het gevaar dat zij die al veel hadden nog meer kapitaal in handen krijgen. We moeten ervoor waken dat we straks niet een nog grotere tweedeling tussen arm en rijk gaan krijgen.'

Natuurlijk houden ook de harde klappen in de culturele sector de acteur volop bezig: 'Dat we in deze tijd onze sector moeten verdedigen. Dat de KLM 2 tot 4 miljard krijgt en wij 300 miljoen. Dan zegt KLM: maar veel

'De tijd dat we echt discussieerden met elkaar lijkt verdwenen'

‘Marx zei 150 jaar geleden al dat het kapitaal zich steeds meer gaat concentreren’

bedrijven zijn in de tweede en derde lijn van ons afhankelijk. Maar dat is in de culturele sector ook zo, kom op!’ Lammers benadrukt: over zichzelf wil hij zeker geen zielig verhaal ophangen. ‘Maar de meeste artiesten hebben helemaal geen buffer en werden al best slecht betaald. En er zijn nauwelijks mogelijkheden voor hen om nu iets te doen. De vaste contracten die er waren zijn bijna allemaal verdwenen. Er zitten ook veel zzp’ers bij. Dat zij hier zelf voor hebben gekozen was natuurlijk een volstrekt abjecte uitspraak van minister Wiebes.’

Lef en afzien

‘De mens Marx, die Lammers belichaamt in zijn theatermonoloog is niet bepaald een opgewekt type. De acteur laat (zonder plakbaard) Marx als levende dode terugkijken op zijn leven en nalatenschap. De teleurstellingen hopen zich in rap tempo op. Marx werd getergd door fysieke kwalen, de academische carrière waar hij van droomde kwam niet van de grond en zijn gezin was veroordeeld tot een leven in armoede. Vijf van zijn kinderen stierven jong; twee daarvan vlak na de geboorte. En op zijn uitvaart was slechts zeven man aanwezig.

Lammers: ‘Het was een tragisch leven, zeker naar moderne standaarden. Toen was het natuurlijk wat normaler dat kinderen doodgingen. Maar in die tijd was lef en afzien nodig om je idealen uit te dragen. Marx heeft daarin nooit een compromis gesloten, maar is altijd blijven staan voor waar hij in geloofde.’

Ook haalt Marx in de voorstelling keihard uit naar regimes die dood en verderf zaaiden in zijn naam. ‘Als er iets is wat ik niet ben en nooit zou willen zijn, dan is het wel een marxist’, roept Marx uit. Lammers: ‘Het is heel interessant hoe het in godsnaam mogelijk is dat in wezen pure ideeën tot zulke ellende kunnen leiden. Elk boek, of elke “bijbel”, kun je op allerlei manieren interpreteren. Dat is bij *Das Kapital* ook zo. Al geloof ik in de oprecht goede bedoelingen van Marx. Anders hou je het ook niet vol, zeker als je er zelf niets aan overhoudt.’

Zoon van een dorpspoliticus

Als het om de politiek gaat, is Lammers wars van dogmatiek: ‘Marxisme met een realistische inslag is echt veel slimmer dan op je strepen blijven staan. Het staatseigendom

maken van alle bedrijven is bijvoorbeeld geen haalbare kaart. Maar we kunnen wel de boel een beetje eerlijker verdelen. Ik ben er helemaal niet op tegen dat de ene mens meer verdient dan de ander en sommigen stinkend rijk zijn. Allemaal prima. Maar er zit wel een morele grens aan. Zolang de grote bedrijven niet hun morele kompas oppakken en we nog steeds moeten praten over bijvoorbeeld de bonussen bij de KLM... En zo’n booking.com zegt: maar we *mogen* toch steun aanvragen? Dan denk ik: ja, ik mag ook steun aanvragen. Maar dat doe ik toch niet?’

Zijn pragmatische inslag heeft Lammers niet van een vreemde. Zijn vader richtte in het Brabantse Mierlo een eigen dorpspartij op en schopte het tot wethouder. Lammers: ‘Acteur Joost Prinsen omschreef mijn vader ook wel als “de wethouder met het menselijke gezicht”. Dat dekt eigenlijk precies de lading. Verre van dogma’s en partijpolitiek. Hij was een echte dorpspoliticus: iedereen kende hem. Je kon gewoon bij hem aanbellen en je probleem bespreken.’

‘Maar toen moest Mierlo opeens fuseren

met een ander dorp. Dat zou dan goedkoper zijn – iets waar ik trouwens niet in geloof. Het is net als bij bedrijven die zo groot worden dat ze eigenlijk niet meer weten wie er werken. Dat is bijna altijd funest: voor de saamhorigheid, de innovativiteit...’ Lammers verwijst naar zijn favoriete deel van de voorstelling Marx. De filosoof praat met weemoed over de tijd waarin je nog gewoon bij een stoelenmaker kon binnenlopen als je een stoel nodig had. ‘Vervolgens moest die stoelenmaker in een fabriek werken, waar hij enkel schroeven mocht draaien. Hij zag het eindproduct niet meer. Op die manier werd hem zijn voldoening ontnomen. Zonder ook maar van de winst te profiteren, want die ging in de zak van de fabriekseigenaar.’

Impopulaire maatregelen

Terug naar het plan voor de provinciehuisen-tour. Hoe groot acht Lammers de kans dat die echt van de grond komt? ‘De grap is dat die helft van de politici daar waarschijnlijk geen zin in heeft’, voorspelt hij. ‘Dat vind ik kwalijk, van alle partijen. Dat de VVD weinig interesse heeft in ideeën van de SP en wederzijds. De tijd dat we echt discussieerden met elkaar lijkt verdwenen. Dat gehamer op je eigen principes om maar goed voor de dag te komen.’

Ook zijn kijk op de SP steekt hij niet onder stoelen of banken: ‘Hoewel ik veel ideeën van jullie partij onderschrijf, vind ik de SP soms iets te rigoureuus.’ De partij mag wat Lammers betreft wat minder populistisch. In welk opzicht? Op die vraag wil hij even broeden. Een half uur later gaat de telefoon: ‘Daar ben ik weer. Ik vind dat politici bijvoorbeeld best goed betaald mogen worden. Dicht bij de mensen staan, dat heeft naar mijn mening niets te maken met hoeveel geld je verdient. Zorg liever dat bestuursgebieden niet te groot worden. En als je het als politicus te druk hebt om zelf vaak met mensen in gesprek te gaan, zorg dan dat je partij afdelingen in de dorpen en steden heeft die je kunnen adviseren.’

Hoewel de regering wat Lammers betreft zeker meer oog zou mogen hebben voor de noden in ‘zijn’ sector, kan toneelspel in de politiek hem duidelijk gestolen worden: ‘Ik heb weleens tegenover Henk Kamp gezeten bij De Wereld Draait Door. Hij deed daar uitspraken die ik niet begreep. Ik confronteerde hem, maar hij bleef volhouden. En je zag aan hem dat hij het niet meende, maar hij praatte namens de partij. Het is allemaal zo doorgeslagen – met Amerika als ergste voorbeeld, natuurlijk. Daar zit een president die de gekste dingen

roept en de volgende dag het tegenovergestelde beweert.’

De Marx-vertolker verwacht dat politiek leiders minder uit de bocht zullen vliegen als ze vaker in de werken van grote denkers zouden duiken. Lammers: ‘Sterker nog, ik vind het eigenlijk verplichte kost. Marx, Troelstra, *whatever*: het maakt me niet uit. Je zou moeten bestuderen wat anderen al voor jou hebben bedacht, in plaats van maar wat te roepen om aan de macht te blijven. Nog een keer over mijn vader, en dan houden we erover op: hij durfde tenminste ook impopulaire maatregelen te nemen.’

Of Marx daadwerkelijk in Statenzalen door heel het land opnieuw uit de dood zal herrijzen – de tijd zal het leren. Voorlopig is het ronkende relaas van de filosoof die na zijn dood zowel werd aanbeden als verguisd veilig vanuit uw huiskamer te bekijken. •

tekst Lesley Arp
foto's Suzanne van de Kerk

Op de website van Het Zuidelijk Toneel is de voorstelling te bekijken: sp.nl/marx-lammers

‘We moeten ervoor waken dat we na de coronacrisis niet een nog grotere tweedeling tussen arm en rijk gaan krijgen’

▲ Philip:

'Wordt het nu eindelijk een volwaardig zorgheldensalaris? Want een kroket is niet genoeg. Je gaat niemand het vak in krijgen als er geen goede beloning tegenover staat. Je wil mensen enthousiast kunnen maken voor dit mooie werk. Investeer dus in hogere beloning en opleidingen. Verlaag de werkdruk.'

▼ Helen:

'Zorghelden is een raar begrip. Wij zijn professionals die in deze coronatijd, zoals altijd, gewoon ons werk doen. Het is zwaar, je wordt heel moe en we weten niet waar het eindigt. Ga met ons in gesprek. Beloon ons nu eindelijk eens naar waarde.'

foto's Rob Nelisse

PARTIJ OP ZOEK NAAR GEDREVEN SP-LEDEN, HET STERKSTE TEAM

Ben jij die SP'er die met flair en enthousiasme samen met partijgenoten plezier beleeft aan de strijd tegen het neoliberale beleid? En daar overwinningen in boekt? Dan is onze oproep voor jou! Mogelijk ben jij degene die onze fractie in de Tweede Kamer volgend jaar kan versterken. Meld je dan aan voor een gesprek met de kandidatencommissie.

Door de overstelpende berichtgeving over de viruscrisis is het misschien wat uit beeld, maar over minder dan een jaar zit er in de Tweede Kamer een nieuwe volksvertegenwoordiging van 150 leden. Op 17 maart 2021 worden de geplande Tweede Kamerverkiezingen gehouden. De voorbereidingen zijn we al begin dit jaar gestart, met de instelling van een programma- en een kandidatencommissie. De programmacommissie zet het verkiezingsprogramma in grote lijnen in de steigers. De kandidatencommissie geeft het partijbestuur in september een advies over een kandidatenlijst. Met kandidaten waarmee de partij vier jaar volop de arena van de Tweede Kamer in kan. Er is een procedure afgesproken, waarbij leden zich tot 1 juni kunnen kandideren. Daarna volgt er minstens één

gesprek met de kandidatencommissie. Die levert begin september een advies aan het partijbestuur voor de conceptkandidatenlijst. Het congres neemt daarover in december een beslissing en stelt de kandidatenlijst vast.

Voorzitter van de negenkoppige kandidatencommissie, Eerste Kamerlid Bastiaan van Apeldoorn, over het belang van deze verkiezingen: 'Het gaat in onze partij uiteraard om veel meer dan het winnen van deze verkiezingen. Maar evenzogoed zijn die volgende verkiezingen wel van groot belang. Voor onze partij en voor wat wij kunnen betekenen voor de mensen voor wie we het doen. Geen fractie zonder actie! Maar zonder een sterke vertegenwoordiging in het parlement zullen we in de wijken en in de straat ook weinig voor elkaar kunnen boksen. Naar verwachting gaan wij in ons land – en in de hele wereld – heftige jaren tegemoet. Ook als het coronavirus zelf hopelijk groten-

deels overwonnen is. Jaren waarin het in Den Haag gemaakte beleid voor de lange termijn richtinggevend zal zijn voor de samenleving en de economie. Een sterke SP in de Tweede Kamer is daarom cruciaal. Om, met ons socialistisch gedachtengoed, onze goede voorstellen voor een flink deel te realiseren. Op weg naar een eerlijke economie, die werkt voor iedereen. De huidige crisis maakt deze verkiezingen misschien wel de belangrijkste in jaren.'

Op SPnet is de hele procedure te vinden. Daar staat ook de profielschets waar kandidaat-Tweede Kamerleden bij voorkeur aan moeten voldoen. Elk lid kan zich voor 1 juni aanmelden via een mail aan de kandidatencommissie: kandidaten@sp.nl

SP'ERS ZITTEN NIET STIL

ZACHTE ACTIES

Hoe houden SP'ers in tijden van crisis de moed erin onder de mensen? Overal in het land voeren SP-afdelingen nu eens geen harde, maar zachte acties. En binnen de geldende beperkingen, blijven we voor onze naasten zorgen. Zo bezoekt Aga Veltman (79), trouw en betrokken lid uit Amsterdam, nog elke week haar gehandicapte dochter in Almere.

Zelfs vanuit Florida worden SP-boeketten besteld

Serena Rodenburg, Zuidplas

Baukje Hiemstra, Veenendaal

DE SP ZUIDPLAS zegt het met bloemen. Elke morgen om half zeven staat raadslid en afdelingsvoorzitter Serena Rodenburg op: om bij kwekers in de nabije omgeving bloemen te scoren. 'Daar stel ik boeketten van samen. Vrijwilligers bezorgen die op de juiste bestemming.'

'Bloemisterij' SP

Voor vijf euro kunnen belangstellenden bloemen bestellen. Voor een dierbaar familielid, een goede vriend, de jarige buurvrouw of een dappere verpleegkundige. 'Het loopt vanaf het begin storm. Wij leveren tussen de 25 en 30 bossen per dag af. Uiteraard houdt ieder van ons zich aan het protocol. Het is dankbaar werk. Op deze eenvoudige manier steken we mensen een hart onder de riem', vertelt Serena. De bloemenkwekers zijn er ook

blij mee. Want liever strijken ze nog iets op, dan dat ze hun prachtige producten dumpen. 'Het gaat vooral om gerbera's en lelies. In normale tijden worden die voor twee euro per stuk naar Rusland geëxporteerd. Als wij uit de kosten zijn en nog geld overhouden, gaat dat naar de voedselbank.'

Dankzij de sociale media wordt in steeds bredere kringen bekend dat de SP in Zuidplas tijdelijk als bloemisterij funktioneert. Serena: 'We krijgen zelfs verzoeken uit het buitenland. Laatst kwam er een telefoontje uit Florida. Van een Nederlands stel dat een gouden bruidspaar in de familie met een mooie bos wilde verrassen.' Aan elk boeket hangt Serena een solidariteitskaartje van de SP, met een persoonlijke boodschap van de gever.

Liefdevolle Hulpdienst

Baukje Hiemstra in Veenendaal bracht aan het begin van de crisis, zoals de meeste afdelingen deden, de Hulpdienst van de SP speciaal onder de aandacht. 'De hulpvragen variëren. Van een vrouw die net weduwe is geworden en behoefte heeft aan een praatje, tot een specifiek verzoek van iemand die in de zorg werkt en in normale tijden bij haar ouders woont. Dat kan nu niet, dus zocht zij passende woonruimte. Gelukkig konden wij haar van dienst zijn.'

In het overwegend protestant-orthodoxe Veenendaal zetten ook de kerken en andere organisaties zich in voor de medemens. Baukje geeft leiding aan de SP in haar woonplaats: 'Veenendaal is een hechte gemeenschap, waarin de SP een eigen rol speelt. Zo hebben wij met vlaggetjes een lans gebroken voor de plaatselijke mid-

‘Wij slaan ons er wel doorheen’

Iris van de Kolk, Alphen aan den Rijn

Cynthia Smeets, Heerlen

denstand: *Koop bij een ander niet wat ook Veenendaal jou biedt.* En de senioren in de verzorgingshuizen kregen van ons een brief met een mandala-kleurplaat van een hart. Wat ik maar wil zeggen: het virus van de liefde is sterker dan dat van corona.’

Baukje Hiemstra is activiteitenbegeleidster voor mensen met een niet-aangeboren hersenletsel. Ze zit nu meer thuis dan haar lief is. ‘Het dagcentrum is gesloten en dat treft niet alleen de cliënten, maar evenzeer hun mantelzorgers. Die kunnen, nu de dagbesteding is weggefallen, geen adempauze nemen. Sterker nog, omdat de thuiszorg niet op volle toeren draait hebben zij het zwaarder dan ooit.’

Hartverwarmende reacties

Iris van de Kolk, fractievoorzitter van de SP in Alphen aan den Rijn, leverde maar al te graag ruim twintig boeketten van vijf euro per stuk af bij de thuisverzorgenden van Buurtzorg. ‘Die waren besteld door de hoogzwangere Jenny, die haar collega’s wilde verrassen. Nou, daar is ze aardig in geslaagd.’

In Alphen volgen ze het zelfde stramien als in Zuidplas, alleen gaat hier het geld dat resteert niet naar de voedselbank. ‘Wij

delen er bossen van uit aan mensen in vitale beroepen. Aan degenen die in de frontlinie staan en zo’n opsteker wel kunnen gebruiken. De reacties zijn hartverwarmend.’ Nu maar hopen dat het kabinet alle waardering voor het zorgpersoneel in een betere beloning gaat uitdrukken. Iris: ‘Daar pleit de SP, zoals bekend, al jaren voor.’

Posters voor ‘Onze Helden’

Vanuit Heerlen voert de SP een posteractie in de hele provincie Limburg – en eigenlijk ook in de rest van Nederland. Voor ‘Onze Helden’, zoals schoonmakers, buschauffeurs, leerkrachten, vuilnismannen en zorgmedewerkers. Cynthia Smeets, regioverteenwoordiger en mede-initiatiefnemer: ‘Als afbeelding is gekozen voor een *mural*, een muurtekening. Tenslotte is Heerlen de mural-hoofdstad van ons land. Ik vind het een heel krachtig beeld. Iedereen kan de gratis poster bestellen. Het zou fantastisch zijn als je overal waar je komt dit affiche achter het raam ziet hangen.’

Cynthia, projectleider in Roermond, werkt thuis. De twee uur reistijd die ze nu dagelijks bespaart stopt zij in acties, zoals een boodschappenservice en een digitaal café. Dat doet ze samen met zeker 450 vrijwilligers, uit alle geledingen van de Heerlense samen-

leving. Zo ging zij met pakken stoepkrijt op pad om in grote gekleurde letters de helden, zoals het supermarktpersoneel en de politie, te bedanken. Dat de regen de boodschap uiteindelijk weer zal uitwissen, neemt Cynthia op de koop toe. Het zal iedereen toch langzamerhand duidelijk zijn wie de maatschappij draaiende houden.

Podium voor Solidariteit

Intussen heeft de SP in de stad Groningen, vooruitlopend op de nabije toekomst, het Podium voor Solidariteit opgericht. Hiermee hoopt de afdeling de solidariteit van nu te versterken en te bestendigen. Iedereen met plannen en ideeën over thema’s als werk en inkomen, cruciale beroepen, wonen, onderwijs en de zorg kan zich met een bijdrage melden.

Ook in andere afdelingen steken SP’ers de handen uit de mouwen en is alle hulp welkom. Doe mee! Kijk voor ideeën voor acties op SPnet bij *Voorstellen voor afdelingen*. De heldenposter kan via www.respectvooronzehelden.nl worden besteld. •

tekst Robin Bruinsma
foto's Maurits Gemmink

‘Mantelzorgers hebben het zwaarder dan ooit’

Birgit en Aga Veltman: 'Ons zwemuurtje missen we wel'

MANTELZORG OP HOGE LEEFTIJD

Elke dinsdag bezoekt de 79-jarige Aga Veltman, uit Amsterdam, haar gehandicapte dochter Birgit in Almere Stad. Ze overbrugt de afstand met haar aangepaste inklapbare fiets met vier wielen, de metro en de trein.

Met voor een overtuigde SP'er kenmerkende strijdvaardigheid laat Aga zich niet kisten door het coronavirus en de beperkende maatregelen van de overheid. 'Voordat alle ellende begon, ging ik drie keer per week. Ons zwemuurtje missen wij wel.'

Birgit (53) zit sinds ze werd overvallen door een sinustrombose, een bloedpropje in de hersenen, aan de rolstoel gekluisterd. Ze woont in een aanleunwoning, omringd door louter oudere buurtbewoners. Aga: 'Je kunt je voorstellen dat het contact nu nihil is. Birgit zit daar maar in haar uppie. 's Morgens en 's avonds komt er iemand van de thuiszorg om te helpen met aan- en uitkleden. Een huishoudelijke hulp houdt de boel wekelijks bij. Als ik bij haar ben, doen we samen boodschappen bij de supermarkt om de hoek. En ik kook dan voor haar, meestal voor een paar dagen. Zelf kan Birgit niet uit de voeten in de keuken, dus eet ze voornamelijk kant-en-klare maaltijden.'

De meeste tijd die moeder en dochter bij elkaar zijn, voeren ze lange gesprekken en maken ze het een beetje gezellig. 'Helaas kunnen we nu niet naar het zwembad en het theater, waar wij geregeld heen gingen. Birgit is gek op musicals. Dat is allemaal weggevalen. Maar ons hoor je niet klagen, wij slaan ons er wel doorheen.'

Met de anderhalve meter neemt Aga het niet zo nauw als ze bij Birgit is. 'Ik geef haar zelfs een zoen. Ik snap heus wel dat je niet voorzichtig genoeg kunt zijn, maar af en toe denk ik toch wel dat we een beetje doorslaan. Mondkapjes? Ik weet het niet. Laatst vond ik twee versleten exemplaren die ik ooit heb gebruikt bij het klussen. Bij mij in de buurt maakt een Turkse kleermaker ze. Wie weet, misschien ga ik ze toch dragen, daar ben ik nog niet uit.'

‘Kan ik zo wel op de foto? Nou ja, als dat het ergste is...’

Aga maakt zich meer zorgen om anderen dan om zichzelf. 'Ik vind het heel zielig voor al die mensen in de verpleeghuizen en vraag me weleens af of het middel niet erger is dan de kwaal. Als je op oudere leeftijd in een

isolement zit, kun je ook erg ziek worden.' Zelf verpietert de hoogbejaarde Aga geenszins, in haar flat in Slotervaart. Ze vult haar dagen met het verzorgen van de belastingaangifte en andere administratieve bezigheden voor een van haar twee zoons en Birgit. Ze slaapt veel (te veel naar haar zin) en ze helpt een vriendin met de boodschappen en andere dagelijkse klusjes. Van één ding baalt zij wel in het bijzonder: 'Ik kan niet naar de kapper, dat vind ik vreselijk. Ik houd van een fris en kort koppie, maar het blijft maar groeien. Kan ik zo wel op de foto voor de Tribune? Nou ja, als dit het ergste is...'

Een week na het gesprek belt een opgetogen Aga de redactie met heel goed nieuws. Kleinzoons Robert en zijn vriendin Daniëlle hebben een kindje gekregen, Sophie heet ze. De bevalling is voorspoedig verlopen. 'Ik vind het ook zo leuk voor Birgit dat ze in deze heftige tijden voor het eerst oma is geworden. Dit mag je gerust een mijlpaal in ons leven noemen, een opkikker waarvan wij allemaal heel blij worden.'

U kent dat wel, altijd blijven er in de keukenkast asociale maatregelen over die de mensen niet lusten of slikken. Ruim uw keuken eens eens goed op met dit makkelijk te bereiden soepje!

SHOCK DOCTRINE SOEP

Naar een recept van Milton Friedman

Neem (of maak) een verse **crisis**. Breng het langzaam aan de kook in een hoge pan.

3/3
Sociaal

1

Voeg een scheutje **volkspaniek** toe en laat het een tijdje sudderen.

2

Warm nu in een andere pan de **asociale maatregelen** op. Voeg nog een snufje **crisis-oplossingen** toe

Verdeel deze **bedenkelijke prut** over de bodems van diepe borden

Bedek tenslotte deze **prut** (niet iedereen zal enthousiast zijn) met de **crisis-bouillon**.

EET SMAKELIJK!

CRISIS? BLIJF NADENKEN!

In tijden van crisis overheerst bij mensen onzekerheid. De Canadese activist en journalist Naomi Klein beschreef in 2007 hoe autoritaire leiders en regeringen zulke situaties misbruiken, of zelfs creëren, om hun rechtse hobby's erdoor te drukken: de shockdoctrine.

HOE ERNSTIG DE CORONACRISIS ook is, als er iets in het oog springt is het ook de enorme uitbarsting aan creativiteit, solidariteit en behulpzaamheid die is losgebarsten. Van lieve krijttekeningen op de stoep en knuffelberen voor het raam tot aan de opvang van daklozen in hotels. Van steunacties voor mensen in vluchtelingenkampen tot gedoneerde laptops voor thuisonderwijs aan kinderen van minima.

Het is niet uniek voor Nederland en het is niet uniek voor de coronacrisis. In tijden van paniek en ontredding zoeken én vinden mensen steun bij elkaar. Ze leggen daarbij een opmerkelijke opofferingsgezindheid aan de dag om samen uit de crisis te komen. En precies daar maken autoritaire leiders misbruik van. Hoe dat werkt is vooral vanuit de vredesbeweging en de andersglobaliseringsbeweging uitgebreid gedocumenteerd.

Rampenkapitalisme

Toen de economische ineenstorting van de Verenigde Staten in de jaren dertig grote groepen mensen aan de afgrond bracht, was de overheersende stemming niet 'ieder voor zich', maar zwol bestaande kritiek op het kapitalisme aan. De 'New Deal' van Roosevelt en de opkomst van het Keynesianisme toonden het toegenomen bewustzijn dat het voor iedereen beter is om de vrije markt aan banden te leggen.

Het was vrijemarktadepten decennialang een doorn in het oog. Onder aanvoering van economen als Milton Friedman en zijn Chicago Boys gingen zij in de tegenaanval. Friedman besepte als geen ander de mogelijkheden die een crisis biedt om, zoals hij het stelde, het onmogelijke onvermijdelijk te maken. Met andere woorden: om radicale politieke ideeën die nog ergens op de plank liggen omdat ze onhaalbaar geacht worden, te presenteren als dé oplossing voor de

crisis. Nog altijd lezenswaardig is het baanbrekende boek *De shockdoctrine: de opkomst van rampenkapitalisme* van Naomi Klein. Daarin doet zij, uitvoerig onderbouwd, uit de doeken waar dit inzicht toe leidde. Van het in het zadel helpen en houden van wrede dictators als Pinochet vanaf 1973 tot het platbombarderen van Irak vanaf 2003: de aanhangers van de vrije markt gingen letterlijk over lijken om het onderste uit de crisis-kan te halen. Alles ten faveure van het ideaal van oneindige economische groei en winstmaximalisering.

Niet zeuren

Midden in een crisis wordt vaak een moreel appèl gedaan om 'niet moeilijk te doen'. Niet te veel zeuren over de aanpak van de crisis, want dat zit een effectieve aanpak maar in de weg. Oorlogsretoriek helpt daarbij en geeft mensen het gevoel dat het nodig is: wie niet voor ons is, heult met de vijand. De aanslagen op 11 september 2001 werden door de regering-Bush – 'de oorlog tegen terrorisme' – gebruikt om de rechtsstaat af te breken. Tot op de dag van vandaag kan de Ameri-

kaanse regering mensen zonder enige vorm van proces gevangen zetten in Guantánamo Bay. En klokkenluider Edward Snowden onthulde hoe noodlottig ver de surveillance door geheime diensten gaat, enkel onder het mom van veiligheid.

Misbruik van de noodtoestand

Wereldwijd wordt ook de coronacrisis misbruikt om beleid door te drukken dat zonder 'shock' tot grote maatschappelijke weerstand had geleid. Zo verklaarde de Hongaarse premier Viktor Orbán, op een persconferentie met militairen, het virus de oorlog. Gedurende de voor onbepaalde tijd uitgeroepen noodtoestand kan hij ingrijpende besluiten nemen zonder parlementaire controle. Journalisten die kritiek uiten op zijn coronabeleid riskeren gevangenisstraf. In Nederland gaat het zo hard niet, al is het wel schrikken dat een Nijmeegse ambtenaar is ontslagen vanwege kritiek op het landelijke beleid dat trouwbijsluitingen met meerdere mensen vlak bij elkaar door mogen gaan. De SP in Nijmegen trekt hier uiteraard over aan de bel.

Rutte vond dat Marijnissen met haar kritiek een grens over ging. Marijnissen: 'Ik vind dat we elke dag een grens overgaan door van die mensen te vragen om zonder beschermende middelen hun werk te doen.'

Bron video: Tweede Kamer

In tijden van paniek en ontredding zoeken én vinden mensen steun bij elkaar

De armste mensen worden onevenredig getroffen door rigide lockdowns – het zijn de mensen in vluchtelingenkampen en sloppenwijken voor wie het onmogelijk is aan 'social distancing' te doen. Op de Filipijnen heeft president Duterte politieagenten, militairen en gemeentebambtenaren opdracht gegeven om mensen die in opstand komen tegen de quarantainemaatregelen en noodhulp eisen dood te schieten.

Rechtse hobby's

Ook hier zijn burgerrechten opgeschort. Het is een teken aan de wand dat de regering als eerste noodmaatregel de mogelijkheid om asiel aan te vragen heeft gesloten. Politici en staatsrechtsdeskundigen hekelen het gebrek aan inspraak van het parlement in het crisis-

beleid en het weigeren van Wob-verzoeken door de regering aan journalisten. 'Ook de democratie zit in een lockdown', stelt Follow the Money in een artikel. Ook op gemeentelijk niveau is de democratie gemankeerd: 25 'superburgemeesters' overleggen met het kabinet over de noodverordening maar zijn geen verantwoording schuldig aan de gemeenteraad.

Andere rechtse hobby's worden vrolijk opgewarmd als 'coronamaatregel'. Als het aan de VVD in Amsterdam ligt, wordt de financiële klap die de gemeente door de coronacrisis te wachten staat deels opgevangen door veel meer dure huur- en koopwoningen te gaan bouwen, ten koste van sociale huurwoningen. Om nog maar te zwijgen over

de lobby van de farmaceutische industrie, die de regering succesvol onder druk heeft gezet om een wet uit te stellen die de prijzen van medicijnen beteugelt. Pure chantage, er werd bedreigd om bij medicijnschaarste niet meer aan Nederland te leveren.

Veel heil wordt verwacht van apps om de verspreiding van het coronavirus in te dammen en via achterdeurtjes wordt ook geprobeerd het elektronisch patiëntendossier (epd) toch nog in te voeren. Ook dat zijn geen onschuldige ontwikkelingen. Eenmaal ingevoerd is het elektronisch in de gaten houden van burgers moeilijk terug te draaien. De toeslagenaffaire bij de Belastingdienst laat zien hoe gemakkelijk het blindelings vertrouwen op data en algoritmes kan leiden tot mensonterende situaties. De SP stelt dan ook kritische vragen over de apps-in-wording. SP-Kamerlid Maarten Hijink: 'Een app moet door onafhankelijke deskundigen gemaakt worden, niet commercieel zijn, tijdelijk, vrijwillig en anoniem zijn.' Daarnaast moet een app wat toevoegen áán, en niet in plaats van goed testbeleid komen. Harde eisen voor de SP, legt Hijink uit, want: 'Het recht op privacy is geen hobby van enkelen, maar een algemeen belang van onze hele rechtsstaat.'

De toekomst begint vandaag

De SP blijft op verschillende manieren kritisch. Ten eerste door het 'crisismanagement' te controleren en scherp te houden. Zo kapittelde Lilian Marijnissen premier

De armste mensen worden onevenredig getroffen door rigide lockdowns

Rutte in de Tweede Kamer omdat er meer aandacht voor de app lijkt te zijn dan voor bescherming van zorgmedewerkers. Rutte, eraan gewend dat een crisismanager geen tegenspraak verdient, vond dat zij daarmee een grens over ging. Marijnissen liet zich niet afleiden: 'Ik vind dat we elke dag een grens overgaan door van die mensen te vragen om zonder beschermende middelen hun werk te doen.' Dankzij het aanhouden van de 'gezeur' van de SP – en een aangenomen SP-voorstel in de Tweede Kamer – worden de richtlijnen aangepast zodat méér zorgverleners bescherming krijgen.

Scherp houden kan ook met creatieve voorstellen. Zoals het idee van SP-Kamerlid Peter Kwint om het mogelijk te maken uitvaarten met meer personen in grote poppodia en theaters te verzorgen. Een bron van inkomsten voor de in grote problemen geraakte culturele instellingen en vooral een einde aan de tragische uitvaarten die door de afstandsregels maar door een paar nabestaanden mogen worden bijgewoond.

Een volgende manier om kritisch te blijven is antwoorden geven op de vraag: hoe verder na de crisis? Want waar rechts graag een crisis gebruikt om onpopulaire maatregelen erdoor te drukken, zou links zich moeten afvragen: welke maatregelen die wél in het belang zijn van de mensen hebben door deze crisis meer kans van slagen? Voorstellen dus, waar maatschappelijke steun voor ontstaat omdat mensen anders tegen het

leven zijn gaan aankijken; het belang van solidariteit weer helder voor ogen hebben. Voorstellen die recht doen aan heel de mens, en niet meer alleen aan de consumerende, individualistische schim van een mens die overbleef na decennia rechtse politiek.

De SP werkt aan een plan waarin de lessen van deze crisis zijn verwerkt. Haal de markt uit de zorg, zorg voor een eerlijker verdeling tussen arbeid en kapitaal. Een goed voorbeeld is het minimumloon. Tijdens de coronacrisis is eens te meer duidelijk geworden welke beroepen onmisbaar zijn. Niet de consultants, de managers en de bankdirecteuren. Maar de zorgverleners, de supermarktmedewerkers, de vuilnisophalers, de medewerkers in distributiecentra en vele anderen die maar zelden in de spotlights staan. En juist de beroepsgroepen die onmisbaar blijken te zijn, worden veelal bedroevend slecht betaald. Lilian Marijnissen wil geen woorden maar daden: 'Niet alleen klappen, maar ook lappen.' Daarom steunt de SP, met een groeiend aantal maatschappelijke organisaties, de FNV-campagne voor verhoging van het

minimumloon. Dat haalt mensen uit de armoede (de uitkeringen stijgen automatisch mee), zorgt voor meer koopkracht en trekt ook andere lonen omhoog. Het aanvalsplan gaat ook over de langere termijn, zoals de bekostiging hiervan met een veel eerlijker belastingstelsel.

Een mooi SP-succes nu al is het Kamerbesluit om productie van vaccins en genees- en beschermingsmiddelen meer in eigen land te organiseren – minder afhankelijk van de markt. Dat is een doorbraak te noemen.

Het is niet voor niets dat de SP onder andere nu petitie start en corona-meldpunten (landelijk en lokaal) opzet; de SP wil de crisis gebruiken om het beter te maken in plaats van slechter. Een sterkere publieke sector, die van ons allemaal is, die niet om winst draait maar het belang van heel de mens voor ogen heeft. Nederland is er – na deze crisis – klaar voor. •

tekst Daniël de Jongh en Diederik Olders
illustratie Maarten Wolterink

Van Chili tot Irak: vrijemarktadepten gaan letterlijk over lijken om het onderste uit de crisis-kan te halen

LAAT MAAR KOMEN, DIE TANDARTS

Voor een half miljoen Nederlanders is de tandarts onbetaalbaar. Daarom nodigde de SP Midden-Groningen begin dit jaar Dokters van de Wereld uit, om gratis tandartsbehandelingen uit te voeren. Dat heeft inmiddels tot veel goeds geleid.

HET DOET CAROLINE van Wingaarden goed. En Hülya Polat ook. Een 55-jarige meneer uit Hoogezand, met wie het al een tijdje niet zo goed ging, heeft weer een perspectief. Hij had een burnout, maakte zijn post niet meer open en raakte daardoor in de schulden. Ook had hij een ernstig verwaarloosd gebit. Een gratis tandartsbehandeling door de Dokters van de Wereld zorgde ervoor dat hij zijn leven weer oppakte. 'Want,' zegt Van Wingaarden, projectleider van Dokters van de Wereld, 'een slecht gebit heeft grote consequenties voor je zelfvertrouwen, voor je werk en je gezondheid in het algemeen. Vaak wordt dat onderschat.' Polat, SP-raadslid in Midden-Groningen vult aan: 'Deze meneer kon met dat gebit echt geen baan krijgen. Nu is hij weer aan het solliciteren.' De benodigde prothese werd door een tandtechnicus gratis vervaardigd en ter beschikking gesteld. Hülya Polat zat een tijd geleden met SP-collega's te brainstormen over het fenomeen van zorgmijders. Hoeveel mensen zouden er in de gemeente Midden-Groningen

tegenwoordig niet meer naar de tandarts gaan? En specifiek: hoeveel kinderen? 'Toen kwamen we op het idee om contact te leggen met de Mondzorgcampagne van Dokters van de Wereld', vertelt Polat. Die organisatie biedt wereldwijd hulp aan mensen die anders helemaal geen zorg krijgen. Daarom heeft Dokters van de Wereld in Nederland Zorgbussen, waarmee op locatie spreekuur kan worden gehouden voor mensen zonder papieren of verzekering. Dit vanuit de gedachte: iedereen heeft recht op medische hulp en moet naar een dokter kunnen. Of een tandarts dus. 'We werden benaderd door mensen van de SP Midden-Groningen om eens naar Hoogezand te komen. Dat hebben we gedaan. Het werd een bijzondere dag, die mooie dingen in gang heeft gezet', zegt Caroline van Wingaarden. Wel moest de lokale SP-afdeling het benodigde budget bijeen zien te krijgen. Dat lukte, door een rommelmarkt te organiseren en de opbrengst daarvan te gebruiken om de bus naar Hoogezand te krijgen. Ondertus-

sen werden de wijkteams gecontacteerd om mensen aan te dragen voor het gratis tandartsbezoek. Er kwam nog meer op gang. Polat: 'Een tandarts-assistente uit de regio die over de actie had gehoord, bood spontaan aan om op de dag dat de bus kwam gratis mondzorgadvies te geven.' Ook meldde zich een mondhygiëniste die bereid was in haar eigen praktijk gebitten te reinigen. Plus dan de tandtechnisch specialist die gratis een prothese maakte. 'Er was ook een mevrouw die jarenlang niet naar de tandarts was geweest omdat ze gewoon niet durfde. Haar begeleider vanuit het wijkteam is met haar mee naar de tandarts gegaan. Toen kwam het goed en er zijn ook afspraken gemaakt over de nazorg', vertelt Hülya Polat.

Caroline van Wingaarden wijst erop dat mondzorg in Nederland voor een half miljoen mensen onbetaalbaar is geworden. Na de corona-crisis zullen het er volgens haar alleen maar meer worden. Het feit dat 'de mond' is uitgesloten van de basisverzekering noemt ze een misstand. 'Wij als Dokters van de Wereld bieden hulp en zorg, maar daarnaast doen wij onderzoek, maken we veel publiciteit en reuring en lobbyen we bij de politiek voor de terugkeer van mondzorg in de basisverzekering.'

Door corona ligt het project momenteel even stil, maar Van Wingaarden verzekert dat het weer opgepakt gaat worden. 'Want onze campagnedoelstelling, toegankelijke mondzorg voor iedereen, is nog lang niet bereikt. Ze roept daarom de SP-afdelingen op om het voorbeeld van Midden-Groningen te volgen. 'Hulp bieden en actie voeren, daar gaat het om. Uiteindelijk gaan we voor de verandering, de verbetering op lange termijn.' •

tekst Rob Janssen

foto SP Midden-Groningen

Hoogezand: bijzondere dag

A woman with short, light-colored hair is smiling and looking towards the camera. She is holding a white cup with a spoon in her hands. She is wearing a dark-colored top and a necklace with large, light-colored beads. The background is dark and out of focus, with a decorative tassel hanging from the top left corner.

‘Onze
campagnedoelstelling,
toegankelijke mondzorg
voor iedereen, is nog lang
niet bereikt’

foto Willem Verbeeten

> SP-SUCCES: HUIZEN OPGEKNAPT

In Arnhem heeft de SP maandenlang met bewoners acties gevoerd voor problemen met schimmel, vocht en ongedierte in woningen van verhuurder Vivare. Huurdersbijeenkomsten – je kunt er als SP'er naar verlangen tijdens de lockdown – een zwartboek, acties bij de verhuurder; het heeft gewerkt. Vivare heeft beloofd de huizen op te knappen. Ook heeft Vivare toegezegd dat een onafhankelijk bureau de ernstige schimmelproblemen oplost en

dat de communicatie met de huurders zal worden verbeterd. De uitvoering van de plannen moet wel even wachten door de coronacrisis. Daar heeft Arnhems SP-gemeenteraadslid Sarah Dobbe begrip voor, maar: 'Pas als de problemen daadwerkelijk zijn opgelost, de huizen weer gezond zijn om in te wonen, dán vieren we samen met de buurt feest.'

> ZORGEN OM GEZONDHEID ARBEIDSMIGRANTEN

De SP Venray vroeg in april aandacht voor de situatie van arbeidsmigranten die hutje-mutje in bussen worden vervoerd naar hun werk en met te veel mensen in kleine ruimtes moeten wonen. Ze vormen een verdienmodel voor uitzendbureaus en huisjesmelkers. Hun veiligheid lijkt op de tweede plaats te komen. Jan Hendriks, fractievoorzitter van de SP in Venray: 'De Nederlandse economie heeft zich, voor vitale processen zoals de voedingsindustrie, van arbeidsmigranten afhankelijk gemaakt. We zijn niet alleen afhankelijk van hen, maar ook verantwoordelijk voor hun gezondheid en welzijn.' De regering ziet intussen ook het probleem en heeft een commissie samengesteld die in kaart moet brengen hoe het de arbeidsmigranten vergaat. Die commissie staat onder leiding van een ons welbekende bestuurder: Emile Roemer.

> MILIEUSUCCES BEGON IN WEERT

In 2017 was Weert de eerste gemeente die zich aansloot bij de alliantie tegen zwerfafval; op voorstel van de SP in Weert. Nu heeft de regering bekendgemaakt dat er statiegeld op kleine plastic flesjes komt. Een mooi voorbeeld van hoe een kleine stap uiteindelijk uitgroeit tot een overwinning op de machtige frisdrankindustrie – die was hier tegen. Wie het kleine niet eert, is het grote niet Weert!

> HUURVERLAGING

De Amsterdamse SP-wethouder Laurens Ivens maakte afspraken met woningbouwcorporaties en huurders om voor huurders met een kleine beurs een huurverlaging te regelen. Met resultaat: zo'n duizend huurders zagen afgelopen jaar hun huur met soms wel 100 euro per maand verlaagd. Ivens: 'Dit voorkomt dat mensen in de problemen komen door te hoge woonlasten. Dat maakt voor mensen echt het verschil en laat zien dat het loont om te knokken voor betaalbaar wonen in Amsterdam.' En natuurlijk ook buiten Amsterdam, wat ons betreft.

foto Michiel Jellijns / Flickr

> EINDELIJK WAT STILLER

Bewoners van de wijk Buitenhof-Hoogkerk, in de stad Groningen, kunnen elkaar weer wat beter verstaan. De SP in Groningen feliciteerde de bewoners met hun succes in het tegengaan van verkeerslawaaï van de A7. De bewoners en de SP hebben de afgelopen jaren regelmatig aandacht gevraagd voor de overlast. Er komt nu geluidsdempend asfalt. In

combinatie met de snelheidsverlaging van 130 naar 100 kilometer per uur scheelt dat al heel veel. SP-raadslid Wim Koks gaat verder: 'De SP blijft zich inzetten voor geluidsverlagende maatregelen zoals de ophoging van de te lage geluidswal of het verlagen van de maximum snelheid naar 80 kilometer per uur.'

> VAN DE POT GERUKT

'Het waterschap Hollandse Delta is echt de weg kwijt met deze plannen.' Aan het woord is Lies van Aelst, SP-fractievoorzitter in de Zuid-Hollandse Provinciale Staten. Terwijl honderdduizenden mensen in ons land hun baan dreigen te verliezen door de coronacrisis, maakt het Waterschap Hollandse Delta plannen om de kwijtschelding van de waterschapslasten gedeeltelijk af te schaffen. In plaats van de kwijtschelding zou een korting van 3 euro per water-/riolaansluiting komen. En daar zit het van-de-pot-gerukte van dit voorstel. Van Aelst: 'De korting komt ten goede aan de grote bedrijven. Zij hebben heel veel aansluitingen, terwijl huishoudens er meestal maar één hebben. Huishoudens met een laag inkomen moeten dus meer gaan betalen en de grootste bedrijven hoeven minder te betalen.' Huishoudens moeten hierdoor al gauw 185 euro per jaar meer gaan betalen. De SP heeft in de Provinciale Staten en in de gemeenteraden van Rotterdam, Zwijndrecht en Dordrecht om opheldering gevraagd. En is een petitie gestart met als titel 'Van de pot gerukt', om het plan tegen te houden.

<https://doemee.sp.nl/kwijtschelding>

foto Pepijn hentenaar/Stichting Vluchteling

> SP STEUNT OPROEP OPVANG VLUCHTELINGENKINDEREN

In Griekenland zitten veel weeskinderen vast in overvolle vluchtelingskampen. In de vorige Tribune beschreven we de situatie op het Griekse eiland Lesbos. Vluchtelingenwerk heeft een oproep aan de regering gedaan om 500 weeskinderen op te halen. Andere Europese landen nemen wel kinderen op, Nederland heeft dat tot nog toe geweigerd. Maar een flink aantal gemeenten heeft, soms op aandrin-

gen van de lokale SP-fractie, aangeboden opvang te regelen. De oproep van Vluchtelingenwerk is ondertekend door onder meer SP-Eerste Kamerfractievoorzitter Tiny Kox en wordt gesteund door SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk.

De oproep en de indrukwekkende lijst ondersteuners is hier te bekijken:

sp.nl/opr

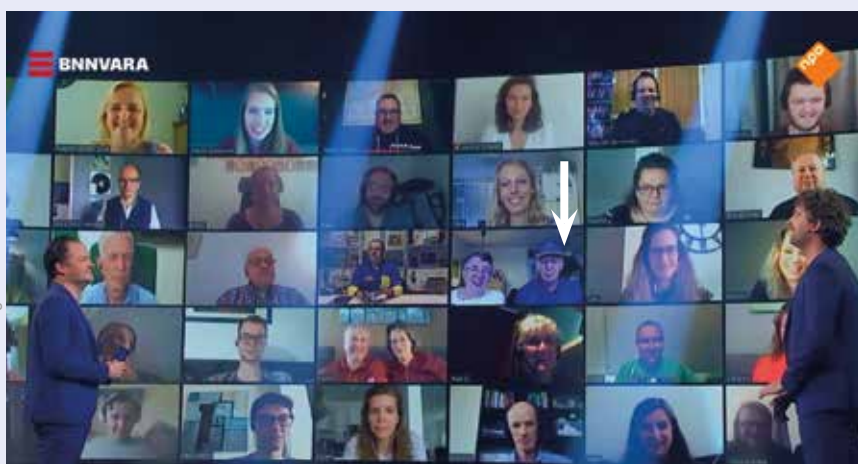

foto Still uit aflevering Even tot Hier

> BINGO!

SP'er Peter van de Rovaart uit Veenendaal is niet alleen zeer actief voor de SP, maar ook voor de lokale scootmobielclub. Door de coronacrisis kan de maandelijkse bingo van die club niet doorgaan. Maar niet getreurd; met dank aan cabaretiers Niels van der Laan en Jeroen Woe ging de bingo deze maand

tóch een beetje door. Tijdens hun maatschappijkritische en vooral hilarische tv-programma *Even tot hier*. Leuk om even terug te kijken wie de bingo won.

sp.nl/tot

> 'PAK GEEN VRIJE DAGEN AF VAN THUISZORG-MEDEWERKERS'

De Haagse SP-fractievoorzitter Lesley Arp is boos over de oproep van de baas van thuiszorgbedrijf Axxicom aan zijn medewerkers om vakantiedagen op te nemen. De goedbetaalde CEO vindt dat de thuiszorgwerkers zo het bedrijf financieel gezond kunnen houden en zich "dan misschien minder bezwaard voelen om thuis te zitten en wel hun salaris doorbetaald te krijgen." Arp weet dat de medewerkers al met veel stress te kampen hebben en niet eens beschermingsmiddelen krijgen om hun werk veilig te doen. Axxicom heeft een contract met de gemeente voor het leveren van huishoudelijke hulp. Samen met GroenLinks, D66 en PvdA heeft de SP pittige vragen naar het gemeentebestuur gestuurd.

‘Ik ga van 795 naar 820.
Kan wel janken’

‘EINDELIJK EENS OPHOUDEN MET GELD AAN HUURDERS TE VRAGEN’

0% IS GENOEG!

Uiterekend nu de maatschappelijke onzekerheid groeit, valt bij talloze huurders een brief met de huurverhoging op de mat. Is dat moreel nog te verdedigen? Feit is, dat velen het gewoon niet meer kunnen betalen. Samen met duizenden huurders bindt de SP succesvol de strijd aan: tegen de huurverhogingen, voor onderhoud en renovatie. Voor een overheid die verantwoordelijkheid neemt voor iets wat niet fundamenteeler kan zijn: wonen.

ZO, DIE ZIT. Dat dacht Iris van de Kolk van de SP in Alphen aan den Rijn, toen ze op 30 april de laatste poster op het hoofdkantoor van Woonforte had geplakt. Op de poster staat: 0% is genoeg, stop de huurverhoging. Dat zegt al genoeg. Woonforte is de grootste woningcorporatie in Alphen, en is voornemens de huren flink te verhogen. Eerder schreef Iris van Kolk al een brief aan de baas van Woonforte. Omdat de verhuurder volgens haar ‘de neiging heeft om niks van zich te laten horen’, zegt ze het bedrijf met haar actie uit de tent te willen lokken. ‘Opdat Woonforte afziet van de huurverhoging en bij het Rijk aan de bel trekt.’

Het beeld is helder: door de corona-crisis hebben talloze mensen een onzeker of lager inkomen. Of er hangt hen ontslag boven het hoofd. Tegelijk lijken heel wat woningcorporaties door de crisis financieel ook niet mak-

kelijk te zitten. Zo dreigen heel wat huurders, van wie er velen dus al klem zitten, dubbel de pineut te worden. Daar komt nog bij dat corporaties sinds 2013 de omstrede en door de SP zwaar bekritiseerde verhuurdersheffing van het Rijk aan hun huurders doorberekenen. ‘Dat is om de vorige crisis te betalen’, legt SP-Tweede Kamerlid Sandra Beckerman uit. ‘Op dit moment gaat drie maanden huur rechtstreeks naar de staatskas.’ Dat betekent: op de keper beschouwd is de huurder driedubbel de pineut. Beckerman: ‘Wanneer houden we nou eens op met geld aan de huurders te vragen? Als het Rijk die verhuurdersheffing zou stoppen, dan zouden de huren fors omlaag kunnen.’ Vandaar dat de SP bepleit dat het kabinet de corporaties moet compenseren. Want niet alleen de almaar stijgende huren vormen een probleem. In veel gevallen is er sprake van achterstallig onderhoud en

uitgestelde renovaties. Schimmel en andere vochtproblemen, ratten; het komt allemaal voor. Sandra Beckerman op de SP-website: ‘De berichten stromen bij ons binnen. Van moeders die onbeschermd werken in de thuiszorg en bij thuiskomst op de mat een brief vinden dat de huur van hun sociale huurwoning weer omhoog gaat. Van mensen die hun inkomen verliezen en wel aan het einde van de maand een torenhoge vrijesectorhuur moeten betalen. Dit raakt me diep.’

Vestia

Het Kamerlid wijst erop dat veel woningcorporaties allang van plan waren om de huren opnieuw te verhogen. ‘Hoeveel ze mogen verhogen, is ook wettelijk vastgesteld. Sommige corporaties kunnen echter makkelijk zonder. Er zijn er maar heel weinig die echt in de financiële problemen zitten.’

‘Huurbevriezing is voor de SP slechts een eerste stap’

Vestia, een van de grotere woningcorporaties in Nederland, is een ander verhaal. Voormalige chefs van deze corporatie gokten op de financiële markten grof met derivaten en daardoor kwam Vestia in grote financiële problemen. Beckerman: ‘Vestia heeft het er zelf naar gemaakt. De vraag is: moeten de huurders daarvoor dokken of het Rijk?’

‘Vestia voert de meest extreme huurverhogingen door en pleegt tegelijkertijd het minste onderhoud’, zegt Lieke van Rossum, SP-gemeenteraadslid in Delft. Eerder dit jaar – vóór de corona-crisis – zette de SP een grote enquête op touw. Deur-aan-deur en online, in gemeenten waar Vestia woningen verhuurt. Samen met SP-collega’s in andere Zuid-Hollandse gemeenten gaf Lieke van Rossum in het Algemeen Dagblad een kleine impressie van de reacties van huurders. Bijvoorbeeld: “Ik ga van 795 naar 820. Kan wel janken.” Of: “In minder dan twee jaar tijd tachtig euro erbij. En ik heb schimmel in alle ruimtes van mijn huis.” Alle klachten zijn gebundeld in een zwartboek. Een eerste actiebijeenkomst werd gepland, maar kon wegens corona niet doorgaan. Van Rossum: ‘Maar omdat de huurverhogingen werden doorgezet en mensen door de corona-crisis nog minder inkomen hebben, dachten we: we moeten hoe dan ook iets doen. Dus organiseerden we een digitale startbijeenkomst via Zoom. We bereidden het goed voor. We wilden dat iedere deelnemer iets kon zeggen. Iets wat in een live-stream natuurlijk niet kan. Uiteindelijk ging het prima en hebben we hetzelfde kunnen doen als wat je altijd met zo’n bijeenkomst doet.’ Zeventig huurders deden mee aan de online bijeenkomst. De eisen werden binnen een uur helder: de huurverhoging moet van tafel, achterstallig onderhoud moet direct uitgevoerd worden

en het zwartboek wordt op 20 mei aangeboden aan Vestia.

Succes

Ondertussen werd de zaak ook landelijk gemobiliseerd. Maandag 27 april werd koningsdag omgedoopt tot ‘woningsdag’. Dat leidde onder meer tot tal van ludieke acties op de sociale media. En onder het motto ‘0% is genoeg’ roept de SP iedereen op te tekenen voor het bevroren van de huren.

Zeker ook goed: in de Eerste Kamer werd een motie van SP-senator Tiny Kox aangenomen om de huren te bevroren, in zowel de sociale als de vrije sector. Kox wees er in het Kamerdebat op dat nu al bekend is dat bijna de helft van de huurders volgens het NIBUD onvoldoende

buffer heeft voor het doen van basisuitgaven en dat 800.000 huurders vanwege hoge huur en lage inkomsten nu al geld tekort komen voor die basisuitgaven.

‘Een mooi succes’, noemt Sandra Beckerman de motie van Kox. ‘Maar daarmee zijn we er zeker nog niet. Minister Ollongren moet nu gaan kijken hoe ze de motie gaat uitvoeren en enthousiast lijkt ze in ieder geval niet. Daarom,’ zegt Beckerman, ‘is het belangrijk dat ook huurders van zich laten horen en hun verhuurder oproepen in te stemmen met een tijdelijke huurstop, gezien de uitspraak van de Eerste Kamer. Actie kan nu zeker helpen om zowel de minister als de verhuurders te bewegen tot het bevroren van de huren.’

Ook mooi: er zijn inmiddels corporaties die hebben laten weten de huurverhoging uit te stellen naar later dit jaar of begin volgend jaar. Beckerman: ‘Ook dat zijn kleine stapjes in de goede richting. Maar wij gaan voor de totale winst. Het grootste en mooiste succes tot nu toe, is dat zich al twee dagen na de aankondiging vijfduizend mensen hadden gemeld om mee doen met ‘0% is genoeg’.

Het zijn stuk voor stuk hoopgevende stappen in de richting van huurbevriezing. Maar de onderliggende vraag is: wanneer gaat de overheid verantwoordelijkheid nemen voor een van onze meest fundamentele basisbehoeften, namelijk onze volkshuisvesting? Sandra Beckerman: ‘Voor de SP is huurbevriezing slechts een eerste stap. Veel meer is nodig om uit de wooncrisis te komen.’ •

Doe mee!
doemeer.nl/stop-de-huurverhoging

tekst Rob Janssen
foto Anouk Pross

**'NIETS IS WAT HET LIJKT,
ALS JE MAAR GOED KIJKT'** *C.C.S. Crone*

foto's Wiebe Kiestra

LINKSVOOR **'ZO VAAK REGEN JE NIET KLETSNAT'**

Hannie van Beers (57) uit Eindhoven is vaak op pad. Met haar gezin, of als vrijwilliger voor de SP, de FNV en Milieudefensie. 'Ja, en ik doe alles op de fiets. De boodschappen, naar m'n klanten voor mijn werk als huishoudelijk medewerkster. En met mijn man maak ik vaak fietstochten van zo'n 90 kilometer. De grens over naar België, ergens wat eten of drinken en weer terug. Fietsen geeft me een gevoel van vrijheid. Ik hoef niet op een bus of trein te wachten en kan gaan en staan waar ik wil.'

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

› Hoelang ben je al SP-lid?

'Sinds 2002. We hebben twee zoons, de oudste was nog klein. Hij is verstandelijk gehandicapt. Dat zette me aan het nadenken over de wereld en wat er nou écht belangrijk is in het leven. Ik zag dat de SP opkomt voor goede zorg en minder ongelijkheid tussen arm en rijk.'

› Hoe kom je in coronatijd je dagen door?

'Zoals de meeste mensen: door wat in huis en in de tuin te rommelen en gezond te eten. We zijn meer thuis dan gewoonlijk en maken nu geen lange fietstochten. We missen onze oudste zoon. Hij woont in een instelling en mag nu geen weekendes meer naar huis komen. Alleen een uurtje mee fietsen. Hij staat al bij de deur te wachten als we komen. We mogen hem niet knuffelen, dat valt ons zwaar. Maar hij houdt zich goed aan de regels. "De premier heeft gezegd dat we elkaar niet mogen besmetten", zegt hij dan.'

› Je fietst wat af!

'Ik vind het een heerlijk vervoermiddel.

Ja, ook met slecht weer. Zo vaak regen je trouwens niet kletsnat. Ik hoor nu alweer mensen over vliegvakanties en in de auto rondrijden na corona. Dan denk ik: is dat nou nodig? Net of we twee aardes hebben – als het hier kapot is gaan we gewoon naar de volgende planeet en maken we die ook kapot. Nou, zo werkt het dus niet. We moeten milieu en klimaat hoog op de agenda zetten. Op een rechtvaardige manier uiteraard, niet om een paar mensen rijk te maken.'

› Juist nu?

'Ja. Ik hoop echt dat de coronacrisis iedereen eens goed aan het denken zet over de wereld. Dat we met ons allen gaan inzien dat de bureaucratie en de marktwerking uit de ziekenhuizen moeten verdwijnen. Dat mondkapjes en medicijnen dichterbij huis gemaakt kunnen worden en dat we goed nadenken aan wie we eigenlijk geld gaan geven. Waarom moeten wij KLM helpen? Geef dat geld aan mensen die het slecht hebben. Niet aan grote bedrijven die geen belasting betalen en geld naar de Kaaimaneilanden sluizen.' •

VREDES DAG 2020

WIJST NU

Als wereldwijd de gezondheidszorg onder grote druk staat en tal van landen zich in permanente oorlog bevinden, wat heeft dat dan met elkaar te maken? En wat kunnen en moeten wij dan doen? Tijdens de online versie van de jaarlijkse Vredesdag op 12 juni zal naar antwoorden en oplossingen gezocht worden. 'Juist in deze tijd is het uiterst belangrijk om het gesprek aan te gaan over sociale rechtvaardigheid en gezondheidszorg in een wereld vol gewapende conflicten', zegt ROOD-voorzitter Arno van der Veen.

› **Alle landen zuchten onder de corona-crisis en nu beginnen jullie over vrede op aarde. Leg dat maar eens uit.**

'Wat je nu in tijden van corona ziet, is dat de bevolking in de armste landen én in landen waar dubieuze regimes aan de macht zijn keihard wordt getroffen. Wij moeten te allen tijde leren van de ervaring van anderen, namelijk: hoe kunnen we samen de strijd aangaan voor sociale rechtvaardigheid? In die landen en ook hier.'

› **Zeker, maar wat heeft dat dan met vrede te maken?**

'Iedereen ziet hoe ongelooflijk veel geld er naar de wapenindustrie gaat. Er is de afgelopen achttien jaar oorlog gevoerd in het Midden-Oosten, waar de wapenindustrie miljarden, zo niet biljoenen aan heeft verdiend. Al dat geld had ook in goede gezondheidszorg kunnen worden gestoken. De economische sancties die nu overal heel veel landen treffen zorgen ervoor dat de bevolking van die landen bijvoorbeeld niet de juiste beademingsapparatuur kunnen krijgen, of voorzorgsmaatregelen kunnen treffen om verspreiding van een ziekte als corona te voorkomen. Heel veel geld is gegaan naar de wapenindustrie, de prioriteiten van de wereld lagen bij oliebelangen, wapenbelangen et cetera. Ondertussen is er niet nagedacht over de publieke zaak: volksgezondheid, goede woningbouw voor iedereen, werk voor iedereen.'

› **En daar betalen we nu de prijs voor?**

'Ja, je ziet nu dat volksgezondheid niet alleen maar een individuele zaak is, maar dat je ook om je heen moet kijken. Als een buurland, om

wat voor reden dan ook, de volksgezondheid niet op orde kan krijgen, dan krijg je daar in eigen land ook last van. Als jij je eigen risico niet kan betalen en daardoor niet naar de dokter kan gaan, dan zorg je er ook voor dat anderen ziek kunnen worden. Volksgezondheid is niet een individueel probleem; het is van ons samen. Ik denk dat je dat ook bij de Vredesdag weer ziet, hoe er wel heel veel geld aan wapens wordt uitgegeven, maar niet wordt nagedacht over de vraag: hoe zorgen we nou wereldwijd voor een goede gezondheid voor iedereen?

Wereldwijd zijn er miljoenen mensen noodgedwongen bezig met de vraag of ze het einde van de week nog wel halen, in plaats van met de risico's van corona. Naast het humanitaire aspect worden er momenteel ook geopolitieke ontwikkelingen in gang gezet die grote gevolgen kunnen hebben. Denk eens aan de olieprijsen of het conflict tussen de VS en China dat nu weer oplaait. Het is juist nu zaak dat we in Nederland en de EU zorgen voor de-escalatie in plaats van weer te gaan focussen op concurrentie.'

› **Wat gaat er gebeuren op 12 juni?**

'We zullen 's avonds ruim een uur gaan live-streamen, met een mooi online programma, waarin we het gesprek aangaan over de genoemde zaken. Diverse sprekers komen aan het woord en zullen vragen beantwoorden. Onder meer Medea Benjamin van de Amerikaanse Vredesbeweging zal van de partij zijn. Check sp.nl en stopdebommen.nl om op de hoogte te blijven.'

• tekst Rob Janssen

Geldwolf

Een geldwolf van goeode stand sprak: Ik ben gek op Nederland daar zorgt men dat wij superrijken belastingen kunnen ontwijken.

Een brievenbus is zo gereed als je de juiste trucjes weet waarom zou ik zoveel betalen ze gaan het maar bij anderen halen

Als geldwolf ben ik steeds op jacht Ik heb veel geld zo weggebracht U vraagt mij nu naar de moraal? Die is er niet in dit verhaal

Henny Versteeg-Koets

De opletende puzzelaar

Meerdere opletende puzzelaars hebben ons erop gewezen dat in de Tribune van april de bij het anti-spiraaltje behorende omschrijvingen waren weggefallen. Dat is natuurlijk lastig puzzelen. Sorry, puzzelaars! Voor die dat nog willen: hieronder alsnog de opgaven. Want, zoals trouwe inzender Nettie Labots ons schreef: "Een puzzeltje kunnen we wel gebruiken in deze tijden!"

De puzzelredactie

Opgaven anti-spiraaltje april

Vanaf linksboven

- 1 gooi rebus
- 2 bodem gevest
- 3 door moord
- 4 pakte doos
- 5 stem eng
- 6 rent lol
- 7 venen
- 8 tot en
- 9 koe
- 10 ree

Vanaf rechtsonder

- a uil verver
- b rand siddert
- c droom rood
- d race omdat
- e doornat
- f luie pot
- g at hem
- h salie
- i kol
- j gok

**DOORLOPENDE MACTHTIGING
BON OM LID TE WORDEN**

naam : Socialistische Partij (SP)
 adres : Snouckaertlaan 70
 postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
 land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
 kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
 reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____

roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v

adres + huisnr : _____

postcode : _____ woonplaats: _____

land : _____ geboortedatum: _____

email : _____

telefoon : _____ mobiel: _____

IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)* : _____
* geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)

plaats en datum : _____

handtekening : _____

Tribune mei 2020

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

Stuur deze bon in een enveloppe zonder postzegel naar: SP - Ledenadministratie, Antwoordnummer 407, 3800 VB Amersfoort. U kunt deze machtiging stopzetten met een telefoontje of een e-mail aan de SP: (088) 243 55 40, administratie@sp.nl

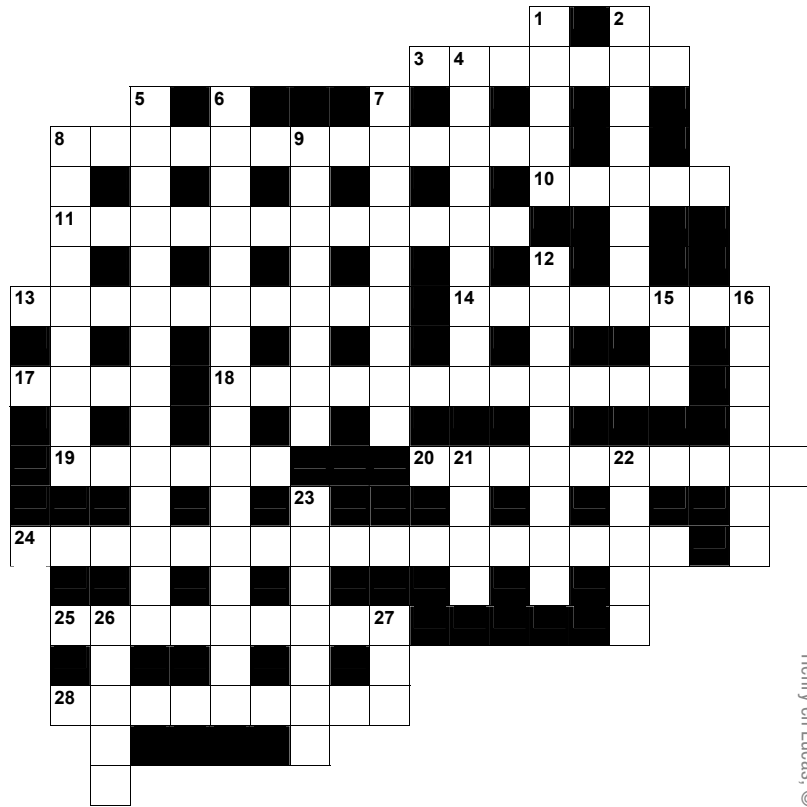
CRYPTOGRAM

Horizontaal

3 Rondje op zee om te laten kapseizen. (7). 8 Vijand onthoofd?
 Dan ben je een vluggere voetballer. (13 en 6,7), 10 Naar knoflook
 geurende lichaamsdelen. (5), 11 Die cultuurspecialisten weten nep van
 echt te onderscheiden. (12), 13 Oud-Egyptisch medicijn. (10),
 14 Failliet van een schoorsteenveger? (8), 17 Is uit de pan een smerige
 opmerking. (4), 18 Instrument ook handig voor meting van het aantal
 klappen in de boksring. (12), 19 Alsnog tot reclametekst verdraaid. (6),
 20 Voorstander van donker? Kan toch verblinden. (10 en 5,5)
 24 Deel van de inrichting van een monumentale villa. (3,4,3,3,4)
 25 Er is veel geknipt, in deze Gelderse gemeente. (9 en 4,5)
 28 Flora volgt stijgende lijn. (9)

Verticaal

1 Plattegrond van uw menu. (5), 2 Beroemd beeld met filosofische
 uitstraling. (2,6), 4 Intelligente machine is ook aardig voor koeien. (9)
 5 Gereedschap op jacht naar kicks. (14), 6 Past in je jasje, die oude
 Duitse oorlogsbodem. (16), 7 Grienen doe je als je verkouden bent. (9),
 8 Zo nieuw dat de kip ervan jubelt. (9), 9 In de ontvangstruimte kun je
 gokken. (8), 12 Vlotte actie van justitie! Alles zit weer op één lijn.
 (9 en 4,5), 15 Wanneer kleiner, kun je het lichaamsdeel versnoepen. (3)
 16 Voorkomt dat schoppende kinderen van de treden vallen. (7)
 21 Gast moet aan tafel. (4), 22 Incontinentiemateriaal heeft nóg minder
 zin om te werken. (5), 23 (deel van) 24 uur te veel. (7),
 26 Streep duidelijk zichtbaar? Dan is het laag water. (5),
 27 Heeft het niet drooggehouden bij het kaarten. (3)

Henry en Lucas, © FLW 2020

1 P a k w e g N a r

2 M o t j e H e k s

3 O n t r o e r d e

4 B e n G o r t i g

5 B a a n R e c h t

6 B l o t e S t a d

ANAGRAAF

Vind vanuit de anagrammen en Hints alle 6 (veelal politieke) termen. Van elke term moet de letter uit het gele vakje in de tabel genaamd 'Letters' worden geplaatst. Dit vormt een nieuw anagram: de letters kunnen tot één woord gevormd worden in 'Oplossing Anagraaf'. Stuur dit woord naar de redactie.

De 'lange ij' = 1 letter (y). Verbindingsstreepjes en spaties tellen niet mee; accenten vallen vaak weg in de anagrammen. Veel puzzelplezier.

Letters					
1	2	3	4	5	6

Oplossing Anagraaf					

OPLOSSING CRYPTOGRAM APRIL 2020

Horizontaal

3) Baard 7) Molen 8) Vluchroute
 11) Verkeersongelukje 13) Dor
 14) Honneurs 15) Schijflijster
 17) Panda 18) Weliswaar
 21) Gezichtspunt 22) Allee
 25) Bediende 26) Eerlijk
 27) Sneltrain.

Verticaal

1) Gebruikershandleiding
 2) Dame 4) Achteruitgang
 5) Nestkast 6) Polo 8) Veearts
 9) Tegenbericht 10) Flauw
 12) Schrijfwijze 16) Naturel
 17) Paal 19) Waspeen 20) Sterk
 23) Deel 24) Zege.

ANTI-SPIRAALTJE (zie ook pag. 30)

B	S	E	T	K	A	P	O	O	D	N	A	T	S	R	E	D	D	I	R	
O	E								R										E	
U	G		O	T	T	E	N		O		T	U	P	E	I	L	O	L		
R	M	K						E	O	H								D	I	
G	E		E	E	R			V	M	E		G	O	K				A	U	
E	N								E	O	M			O	N				V	
O		T	R	O	L	L	E	N		O		A	S	I	E	L			R	
I										R									O	E
S	T	E	M	B	E	V	O	E	G	D	E	M	O	C	R	A	A	T	V	

De winnaar van de aprilpuzzel 2020 is Leon Houben uit Merkelbeek.

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 3 juni naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden? Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verlost uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

